

Knjižnica Šentvid – zelena knjižnica

mag. Ana Zdravje, Mestna knjižnica Ljubljana

Zagreb/Brijuni, Hrvaška, 8–10. november 2018

Knjižnica Šentvid – zelena knjižnica (Mestna knjižnica Ljubljana)

- Mestna knjižnica Ljubljana (MKL) je največja splošna knjižnica v Sloveniji in najbolj omrežen javni zavod v Ljubljani (35 enot).
- Razvija in načrtuje tiste storitve, ki izhajajo iz vizije knjižnice »Razumeti spremembe in pripraviti poti do storitev prihodnosti«. S sodelovanjem v različnih projektih nadgrajuje obstoječe in razvija nove storitve in servise za uporabnike.
- Prisotna je in ima svoje enote »povsod v mestu«, ki jih sistematično posodablja glede na možnosti. Knjižnicam v mreži pripravimo idejni načrt delovanja v prihodnosti, ki temelji predvsem na potrebah prebivalcev tiste lokalne skupnosti, v kateri se knjižnica nahaja, prav tako pa tudi na potrebah vseh ostalih prebivalcev v svoji knjižnični mreži.

Knjižnica Šentvid – zelena knjižnica

(Mestna knjižnica Ljubljana)

- Vsaka knjižnica je v središču lokalne skupnosti, zato so knjižnice tudi njene aktivne udeleženske.
- Knjižnice sodelujejo z drugimi organizacijami in skupinami pri dejavnostih lokalne skupnosti, kot so četrtne skupnosti, nevladne organizacije, poslovni del skupnosti itd.
- S tem knjižnice močno pomagajo razvijati lokalno skupnost glede na njene načrtane usmeritve v svojih programih oz. pomagajo in aktivno sodelujejo pri razvijanju programa lokalne skupnosti na vseh področjih, predvsem pa aktivno skrbijo za razvoj svoje knjižnične dejavnosti v lokalni skupnosti v prihodnosti.

Knjižnica Šentvid – naslednica najstarejše čitalnice v Ljubljani

- Ljubljana je mesto kulture in knjige z dolgoletno tradicijo čitalnic in knjižnic. Leta 1866 je bila prav v Šentvidu nad Ljubljano ustanovljena prva čitalnica, prednica Knjižnice Šentvid.
- Knjižnica Šentvid ima tako več kot 150-letno tradicijo in je pomembna ustanova v lokalni skupnosti.

Koncept prenove Knjižnice Šentvid

- MKL je oktobra leta 2013 začela s polletno prenovo svoje večje krajevne Knjižnice Šentvid **na zelenem obrobju** Ljubljane, saj skoraj polovico površine ČS Šentvid pokriva **gozdnata površina**.
- Leta 2014 je s prenovo dotedanjega knjižničnega prostora, oblikovanjem ustrezne knjižnične zbirke in naborom prireditev **začrtala koncept zelene knjižnice**, ki kot informacijski center združuje in povezuje različne organizacije, skupine in posameznike v lokalnem okolju.
- Njeno poslanstvo je **»Živimo v soglasju z naravo«**. Knjižnica Šentvid ima pomembno vlogo pri izobraževanju, informiranju in ozaveščanju prebivalcev o pomenu zaščite in ohranjanja naravnih virov in zdravem načinu življenja.

»Živimo v soglasju z naravo«

Koncept zelene knjižnice

- Knjižnica Šentvid ima pomembno vlogo pri izobraževanju, informiranju in ozaveščanju prebivalcev **o pomenu zaščite in ohranjanja naravnih virov.**
- Knjižnica Šentvid je v svojem okolju primer **okolju prijazne prakse** in pomemben ponudnik okoljskega izobraževanja in ozaveščanja vseh prebivalcev (otrok, mladostnikov in odraslih).
- V Četrtni skupnosti Šentvid imamo v bližini Knjižnice Šentvid dva vrtca, tri osnovne šole, dve gimnaziji, glasbeno šolo in zdravstveni dom, zato smo temu primerno načrtujemo knjižnične dejavnosti.

RAZPLETANJA ZGODB

Torek, 6. 2. ob 19.30

EKO TEDEN
vsak tretji teden v mesecu

Okolju prijazna Knjižnica Šentvid

Okolju prijazna Knjižnica Šentvid zajema:

- arhitekturno preoblikovanje prostora in opreme glede na koncept zelene knjižnice
- dejavnosti s področja sobivanja z naravo in njenega varovanja

Arhitekturno preoblikovanje prostora in opreme

- **Zelena knjižnica** se najprej začne pri načrtovanju sonaravne stavbe, ki zadovoljuje potrebe uporabnikov, hkrati pa ne ogroža zdravja in naravnih virov ter upošteva nacionalna in mednarodna priporočila pri izbiri gradbenih materialov.
- **Javni razpis za gradbena in mizarska dela** je bil pripravljen po ekoloških standardih in je od izvajalcev zahteval ponudbo ekoloških in okolju prijaznih materialov, na primer nove talne obloge (kavčuk), nova notranja oprema (lesene police, usnjeni naslanjači), barve za beljenje (zeleno pobarvan vhod v knjižnico), varčna osvetljava (LED osvetljava z nastavljivo jakostjo).
- Pred glavnim **vhodom je zimzelena gredica z zdravilnimi rastlinami (rožmarin, timijan, sivka)**.
- Uporabljamo ekološka čistila, ločujemo odpadke, pitnik za vodo je povezan na vodovodno omrežje itd.

Arhitekturno preoblikovanje prostora in opreme

Arhitekturno preoblikovanje prostora in opreme

- Poleg izbora materialov in barv, ki logično sledijo osnovnemu konceptu, arhitektura upošteva poslanstvo in mnogotere dejavnosti knjižnice, kot so posredovanje informacij o okoljskem ozaveščanju prebivalcev Šentvida, svetovanje, organizacije razstav in delavnic na temo okolja, organizacij zelenih sejmov ipd.
- V ta namen so bili prostori in oprema oblikovani odprto in multifunkcijsko, tako da se lahko sproti prilagajajo različnim dogodkom, ki se bodo v knjižnici odvijali.

Arhitekturno preoblikovanje prostora in opreme

Dejavnosti knjižnice s področja sobivanja z naravo in njenega varovanja

Dejavnosti s področja sobivanja za naravo in njenega varovanja zajemajo temu primerno urejeno knjižnično zbirko:

- izbor, ureditev, posebnosti in postavitve gradiva, ekološki kotiček, označevanje s piktogrami, sezname bralnih značk
- prireditve za odrasle in otroke (strokovna predavanja, delavnice, pravlјice, razstave, eko bralna značka, knjižne uganke)
- v skladu z analizo lokalne skupnosti in takratnim strateškim načrtom smo načrtom smo načrtovali projekt za družine, ki smo ga poimenovali »Knjižnica Šentvid – zelena knjižnica: eko teden tretji teden v mesecu«.

Knjižnica Šentvid – zelena knjižnica: Eko teden tretji teden v mesecu

- Leta 2015 smo začeli izvajati **testni** projekt za družine »Knjižnica Šentvid – zelena knjižnica: eko teden tretji teden v mesecu«, v letu 2017 pa je postal redna dejavnost knjižnice.
- Projekt je bil načrtovan kot ciklična dejavnost za odrasle in otroke z željo, da tema o naravi in njenem varovanju ves čas živi z zeleno knjižnico in je v njej prisotna – knjižnica je postala **zelena učiteljica**.
- Pripravili smo finančni načrt. Program Eko tedna je financiran iz programskih sredstev MKL.
- Pripravili smo tudi celostno podobo: plakat in predstavitev projekta ter zloženko s **simbolom – drevo**.

Knjižnica Šentvid – zelena knjižnica: Eko teden tretji teden v mesecu

Izvajalec: Knjižnica Šentvid in zunanji sodelavci, gostje, organizacije, društva, šole, vrtci.

Trajanje: Tretji teden v določenih mesecih (februar, marec, april, oktober, november).

Cilji

- promocija knjižnice v Četrtni skupnosti Šentvid in v Ljubljani, Sloveniji ter izven meja (Avstrija, Hrvaška),
- pridobitev novih članov,
- navezava stikov s Četrtno skupnostjo Šentvid ter šolami in vrtci za potencialna prihodnja sodelovanja,
- navezava stikov z različnimi organizacijami in društvi v sami Četrtni skupnosti in v bližnji okolici,
- sodelovanje z vladnimi organizacijami, organizacijami Mestne občine Ljubljana, gospodarstveniki, podjetniki itd.

Knjižnica Šentvid – zelena knjižnica: Eko teden tretji teden v mesecu

Ciljna skupina: Družine, prebivalci Šentvida in Ljubljane ter okolice.

Potencialni partnerji: Četrtna skupnost Šentvid, osnovne šole, gimnaziji v Šentvidu, bližnje enote vrtcev, lokalne organizacije ...

Opis: Knjižnico želimo predstaviti čim večjemu delu potencialnih uporabnikov in jim približati njene storitve. Hkrati želimo navezati stike s predstavniki četrtna skupnosti za še bolj aktivno vključitev knjižnice v delovanje skupnosti, za sodelovanje pri različnih prireditvah v naselju ter za nadgraditev sodelovanja z vrtci, osnovnimi šolami, gimnazijama, društvi, organizacijami itd. Ekološke vsebine pa želimo ponuditi tudi drugim knjižnicam v okviru MKL, kakor tudi knjižnicam izven njene mreže.

Knjižnica Šentvid – zelena knjižnica: Eko teden tretji teden v mesecu

Program

Vsak tretji teden v določenih mesecih (februar, marec, april, oktober, november) pripravimo:

- ob torkih zvečer, ob 19.30, eko prireditvev za odrasle (eko strokovno predavanje, eko delavnico, okroglo miza za odrasle oz. mladostnike), na katero povabimo zunanje goste;
- ob sredah, ob 16.00, eko delavnico za odrasle, ki jo pripravijo zunanji gosti;
- v sklopu pravljичnih uric ob četrtnih, ob 17.00, naše pravljičarke pripravijo eko pravljično urico;
- ob petkih, ob 17.00, eko delavnico za otroke oz. mladostnike, ki jo pripravijo sodelavci MKL, študentke ali zunanji izvajalci).

Knjižnica Šentvid – zelena knjižnica: Eko teden tretji teden v mesecu

Z Eko tednom je Knjižnica Šentvid v svojem okolju primer okolju prijazne prakse in pomemben ponudnik okoljskega izobraževanja in ozaveščanja vseh prebivalcev (otrok, mladostnikov in odraslih).

Partnerji

- Naš stalni partner je Četrtna skupnost Šentvid, ki za promocijo dejavnosti v knjižnici redno skrbi na svoji spletni strani in v svojem glasilu.
- Občasno so naše partnerice šentviške osnovne šole. Z Osnovno šolo Franca Rozmana Staneta smo na primer zbirali hrano in drugo za Zavetišče za zapuščene živali Gmajnice. Odziv in sodelovanje sta bila izjemna. Otroci skupaj z učitelji v zavetišče odnesli kar nekaj škatel.
- Na podlagi uspešnih sodelovanj pri eko tednu se je še bolj okrepilo sodelovanje Knjižnice Šentvid tudi na drugih področjih knjižnične dejavnosti (kulturna praznovanja, obletnice, razstave) in tako so se vzpostavila nova sodelovanja in uspešni projekti.
- Sodelovali smo tudi v programu Zelena prestolnica Evrope 2016, tako da smo v določenih mesecih vključili obravnavane teme (na primer odgovorno ravnanje z vodo, les – neprecenljivi dar narave).

Rezultati projekta

Knjižnica Šentvid – zelena knjižnica: eko teden tretji teden v mesecu

Do sedaj smo izvedli:

- 30 strokovnih predavanj in delavnic za odrasle,
- 25 eko pravljичnih uric za otroke, pri katerih sodelujejo in se tako posredno izobražujejo tudi starši,
- 40 eko delavnic za otroke, mladostnike ter odrasle.

Percepcijo uporabnikov smo spremljali s pogovorom in opazovanjem.

Obiskovalci so s prireditvami zelo zadovoljni, predavatelje pohvalijo in želijo, da jih še kdaj povabimo. Prireditve so dobro obiskane. Skozi opazovanje udeležencev opažamo njihov napredek, vsekakor pa nameravamo vpliv na uporabnike meriti poleg kvantitativnih tudi s kvalitativnimi kazalci uspešnosti, kar sedaj priporočajo tudi nova strokovna priporočila.

Projekt je vsekakor lahko izvedljiv tudi v drugih knjižnicah in lahko postane projekt vseh splošnih knjižnic, ker podobne oblike dela nekatere knjižnice že izvajajo, vsebinsko pa bi lahko načrtovanje še izboljšali. Zelo je pomembno, da dejavnost dobro načrtujemo in organiziramo, saj jo potem lahko dobro vodimo in nadzorujemo.

- Hvala za vašo pozornost.
ana.zdravje@mklj.si